

Støtte til bruk av digitale ressurser

Desember 2020

Prosjekt: Ja, vi kan!

Betalingsinformasjon

For å benytte digitale tjenester, er det gjerne en fordel at brukeren er registrert og evt. har lagt inn betalingsmåte og betalingsdetaljer. Det gjelder både på nettsteder og i apper og er noe personer med utviklingshemning ofte trenger hjelp til. Når det gjelder betaling, står ofte valgene mellom å bruke Visa/kredittkort, Vipps, PayPal eller andre betalingsmetoder. Eller det kan hende man bare kan bruke f.eks. Visa/kredittkort. I noen apper kan man gjøre innstillinger som begrenser store kjøp uten å måtte legge inn en kode. Her er et eksempel: I RuterBillett-appen må man i utgangspunktet bruke passord ved kjøp av billett for over 175 kroner, men man kan legge inn et lavere beløp som krever passord under Innstillinger.

Det er viktig å være klar over utløpsdato for betalingskort man har lagt inn. Ellers kan det hende at brukeren opplever at betalingsfunksjonen ikke virker. Personer med utviklingshemning blir lett stressede eller frustrerte hvis det de er vant til, blir annerledes eller ikke virker. En slik situasjon kan være å stå på en bussholdeplass, men ikke få betalt med en app som man har brukt mange ganger.

Filmene for mennesker med utviklingshemning dekker i liten grad slike innstillinger, som gjerne gjøres fra menyvalgene Innstillinger, Profil eller Min side inne i en app. Imidlertid vises det i filmen 'Profil og betalingsinformasjon i apper' for støttepersoner.

Hva filmene for mennesker med utviklingshemning viser

I filmene for mennesker med utviklingshemning er det lagt inn det viktigste man trenger å vite for å bruke applikasjonene hvis man ikke har brukt dem tidligere. Ofte blir bruken av en app eller et nettsted enklere etter hvert som man bruker appen eller nettstedet. Det skyldes ikke minst at appen ofte gjenkjenner tidligere handlinger og legger opp til at man enkelt kan gjøre det samme igjen.

Filmene viser ikke alle muligheter i de applikasjonene som er filmet. For noen reise-apper er det for eksempel mulig å se hvordan man skal gå til og fra stoppesteder i form av en stiplet rute på et kart. Det gjelder for Ruter og Entur, men ikke for alle reise-apper.

For mange med utviklingshemning er det viktig at støttepersoner er med som observatør og hjelper når vedkommende bruker en applikasjon den første eller de første gangene.

Overlæringsprinsippet er viktig for mennesker med utviklingshemning. Det vil si at man trener på en aktivitet flere ganger enn til man akkurat har mestret den.

Noe som også er gunstig, er at støttepersonen har satt seg inn i bruken av applikasjonen før vedkommende er med på opplæring av en person med utviklingshemning. Ellers blir det fort mye prøving og feiling, og personen med utviklingshemning kan bli forvirret og miste konsentrasjonen for å lære riktig bruk av appen.

Apper utvikles stadig videre

Mange nettsteder og apper er under stadig utvikling. Det gjelder forbedring av funksjonalitet og/eller andre endringer samt utvikling av nye nettsteder og apper. For apper på smarttelefoner og nettbrett kan man velge autooppdateringer – automatisk nedlasting av nye versjoner av apper. For Android-enheter gjøres dette i Play butikk. Klikk på menyvalget øverst til venstre (tre streker) og velg Innstillinger. Der fins et valg som heter Oppdater apper automatisk.

For iPhone og iPad gjøres dette via Innstillinger – App Store-Automatiske nedlastinger – Autooppdateringer. Menyvalget Mobildata samme sted gjør det mulig å slå av oppdateringer via mobildata, dvs. hvis man ikke er på trådløst nettverk.

Play Butikk og App Store

For å kunne laste ned og bruke apper må den som gjør det, benytte en brukerkonto. Det er en Google-konto for smarttelefoner og nettbrett med Android operativsystem, som Samsung, OnePlus og HTC, og en Apple ID for iPhone og iPad. Filmene 'Play Butikk og Google-konto' og 'App Store og Apple ID' er laget for støttepersoner. Der beskrives det hvordan man oppretter Google-konto og App ID, legger til betalingsinformasjon og evt. endrer eller sletter tidligere innlagt informasjon.

Mange apper har en gratisversjon, men så kan det også finnes mye man kan kjøpe i appen. Det er mulig å kjøpe abonnementer i Play Butikk eller App Store. Det er viktig å være klar over hva slike tillegg og abonnementer koster. En del apper krever betaling ved installasjon.

Det er mulig å ha en Google-konto eller Apple-ID uten betalingsinformasjon. Da kan man bare laste ned gratis-apper. For å begynne å bruke App Store kreves det at et betalingskort er lagt inn i Apple ID, men det kan senere slettes. Også for Google-konto kan betalingsinformasjonen ved behov fjernes.

En konto kan brukes på forskjellige enheter som PC/Mac, nettbrett og smarttelefoner.

Posisjonsangivelse i apper

I en del apper kan det være gunstig at appen har tilgang på brukerens posisjon. Det gjelder bl.a. i transportapper som Entur og RuterBillett. Apper som bruker posisjon, vil spørre om tilgang til posisjon i forbindelse med nedlastning. I mange tilfeller kan man senere slå posisjon av eller på ved å gå til Innstillinger og så skrive inn navnet på den aktuelle appen øverst i søkefeltet. Dette vises i filmen 'Laste ned apper og angi posisjon' for støttepersoner.

Entur

Entur er en nasjonal reiseplanlegger. Tjenestene i appen kan brukes for all kollektivtransport i Norge, også på tvers av fylkesgrenser. Reiserutetabeller og trafikkdata i sanntid samles inn fra kollektivselskapene. Appen fungerer både som en reiseplanlegger og som billettør. Man kan kjøpe både enkeltbilletter og periodebilletter. Billettkjøp-funksjonaliteten fungerer ikke for alle trafikk-selskap ennå. I appen vises det imidlertid hvilke selskaper man ikke kan kjøpe fra ennå, og det lenkes til relevant informasjon.

Alle togselskaper som kjører i Norge, er forpliktet til å benytte Enturs salgssystem.

Når man kjøper billetter i Entur, oppgis det hvilke billetter som ikke kan endres, hvilke som er fleksible og om billetter kan refunderes.

Hovedmenyvalgene er: Reisesøk (for reiseplanlegging), Kart (som viser hvor man er), Billetter, Avganger (de nærmeste stoppestedene med de første avgangene i sanntid) og Min side.

Reisesøk

Foruten å vise reisealternativer, kan man i Filer-funksjonen velge hvilke transportmidler appen skal vise reiseruter for (tog, t-bane, trikk, buss, båt, fly, flytog og flybuss). Man kan også legge inn hvor lang tid man vil beregne for bytte av transportmiddel.

Her vises også reisetid og reisetid med bil.

Kart

Det vises hvor man er og de nærmeste stoppene for kollektivtransport. Trykker man på et av disse stoppene, ses de kommende avgangstidene.

Min side

Øverst kan man samt legge inn profil med navn og e-postadresse. Med en profil kan man enkelt kjøpe billetter med lagret betalingskort, få kvittering på e-post og bruke favoritter og reisevalg på tvers av enheter.

Betaling (menyvalg i Min side)

Her må man legge inn detaljer for et betalingskort.

Under Ekstra sikkerhet kan man legge inn en beløpsgrense. Da må det brukes kode for å kunne bruke et større beløp.

Innstillinger (menyvalg i Min side)

Ganghastighet (rask: 7,2 km/time, normal 4,7 km/time og langsom 2,9 km/time)

Forhåndsvalgt billettkategori (voksen, honnør, student, militær og barn)

Språk (bokmål, nynorsk, engelsk)

Varslinger (menyvalg i Min side)

Her kan man legge inn varslinger for utløp av billetter. Alternativene er Når billetten utløper, 5 minutter før, 1 time før og 24 timer før. Det kan også legges inn varsling for utløp av betalingskort. Alternativene er 24 timer før, 7 dager før og 30 dager før.

Man kan også legge inn fordelsprogram og lagre reiseforslag under Mine steder og reiser.